Puolustusvaliokunnalle
Nammo Lapua Oy:n lausunto EU Komission lyijyrajoituksesta.

Yhteyshenkilö: Teknologiajohtaja Pekka Lintula, pekka.lintula@nammo.com,
+358-50-577 8801, Nammo Lapua Oy, Hatanpään valtatie 30, FIN-33100 Tampere, FINLAND

Taustaa

Suomen viranomaisten ja poliitikkojen aktiivisen ja menestyksekkään vaikuttamisen tuloksena merkittävimmät ongelmat lyijyrajoituksessa on saatu pääosin ratkaistua (mm. lyijyn käyttö ampumaradoilla), mutta jäljellä on edelleen vaatimuksia, jotka ovat ongelmallisia ampumatarvikkeita valmistavalle teollisuudelle ja tietyille käyttäjäryhmille, reserviläiset mukaan lukien.

Rajoitusesitykseen saatua poikkeusta lyijyluotien käytölle ampumaradoilla ei ehkä niinkään tule katsoa komission myönnytyksenä Suomelle, vaan komission (ja monen muun jäsenmaan) heräämisenä vaikutuksiin koko EU:n puolustuskykyyn ja huoltovarmuuteen. Ampumaratakäyttöön liittyy myös teollisuuden investointisuunnitelmissaan ongelmalliseksi kokema 10 vuoden siirtymäkauden jälkeen suoritettava uudelleen tarkastelu (review).

Samoin ”myönnytykset” yksittäisten lyijyluotien merkitsemisen poistamiseen ja lyijyhaulien myynnin vapauttamiseen ampumaratojen ulkopuolella ovat enemmän toteuttamiskelvottomien rajoitusten poistamista kuin komission vastaan tulemista Suomen vaatimuksiin. Näin ollen katsomme, että Suomi voi edelleen esittää komissiolle hyvin perusteltuja, kohtuullisia muutosvaatimuksia tai -pyyntöjä.

Lyijyrajoitusesityksessä 5/2025 jäljellä olevat puolustuskykyä, huoltovarmuutta ja teollisuuden tarpeita turvaavat muutostarpeet:

1. Ampumaratojen 10 v siirtymäkauden jälkeinen uudelleen tarkastelu (review) tulisi poistaa rajoitusesityksestä. Tämä vaikeuttaa tai estää teollisuutta tekemästä tarvittavia investointeja tuotannon lisäämiseksi ja huoltovarmuuden takaamiseksi.
2. Pysyvä poikkeus reunasytytteisille (rimfire) patruunoille (etenkin kaliiperi 22 LR eli tavanomainen pienoiskivääri patruuna). 22 LR aseet ovat hyvin yleisiä, edullisia ja rekyyliltään mietoja. Tämän vuoksi ne ovat useimmille nuorille ensikontakti ampuma-/metsästysharrastukseen sekä turvalliseen aseen käsittelyyn. On kokonaismaanpuolustuksen etu, että valtaosalla varusmiehistä on jo palvelukseen tultaessa hallussaan perustiedot ampuma-aseiden toiminnasta ja turvallisesta aseen käsittelystä.
3. Patruunarasioihin vaadittu varoitusteksti
   “WARNING: this product contains lead which is very toxic to the environment and may damage fertility or the unborn child”
   kaikilla 24 EU:n virallisilla kielillä tulee poistaa tällaisenaan vaatimuksista tai korvata se esimerkiksi varoitussymbolilla ”Pb” punaisen kolmion sisällä. Rasioissa ei ole tilaa jäljellä näille teksteille.
4. Lyijyluotien käyttö ampumaratojen ulkopuolella tulee sallia pysyvästi sellaisissa tapauksissa, joissa ammunta tapahtuu suljettuihin luotiloukkuihin ja joista ei tule lyijypäästöjä ulkopuolelle. Tämä mahdollistaa mm. tilapäisten ampumapaikkojen perustamisen esim. reserviläisten maastoammuntojen tai ampumahiihtokilpailujen yhteyteen (virallista ampumarataa ei aina ole käytettävissä kilpailupaikalla).
5. Monilukuiset siirtymäajat tulee harmonisoida pariin/muutamaan eri siirtymäaikaan noudattamisen ja valvonnan yksinkertaistamiseksi.

Mikäli edellä mainittuihin, jäljellä oleviin, ongelmakohtiin löydetään ratkaisu tai kohtuullinen kompromissi, Nammo Lapua Oy kannattaa muutetun rajoitusesityksen hyväksymistä, koska teollisuuden etu ei myöskään ole asian kohtuuton pitkittyminen ja pitkä epätietoisuus siitä mitä rajoituksia tulee ja milloin. Myös neuvotteluasema komission kanssa voi vaikeutua, kun tilanne Euroopassa rauhoittuu. Mikäli prosessi nyt pysähtyisi, komissio todennäköisesti käynnistää sen myöhemmin tavalla tai toisella uudelleen ja silloin voi mukana olla myös uusia lisärajoituksia ja vähemmän poikkeuksia.

Tarkempia perusteluja edellä mainittuihin muutostarpeisiin 1-5

1. Ampumaratojen 10 v siirtymäkauden jälkeinen uudelleen tarkastelu (review) vaikeuttaa tai estää teollisuutta tekemästä tarvittavia investointeja tuotannon lisäämiseksi. Tämä uudelleen harkinta koetaan Eurooppalaisessa ampumatarviketeollisuudessa ongelmalliseksi esimerkiksi investointien suunnittelemisen ja kannattavuuslaskelmien kannalta. EU kannustaa teollisuutta lisäämään valmistuskapasiteettia huomattavasti, mutta samalla se asettaa 10 v päähän ison kysymysmerkin mitä silloin tapahtuu lyijyluotien käytölle. Luotilinjainvestoinnit alkavat tuottaa tässä laitevalmistajien kannalta ylikuumenneessa kysyntätilanteessa vasta 3 – 5 vuoden päästä investointipäätöksestä, jolloin tuotannon alkaessa on pahimmillaan jäljellä vain muutamia vuosia siviilipuolen kysyntää. Tämä ei riitä investointien kuoletukseen.
2. Nyt näillä reunasytytteisillä patruunoilla on vain 10 v siirtymäkausi, jonka jälkeen käyttö loppuu. Pysyvään poikkeukseen on selkeä 22 LR patruunan rakenteeseen liittyvä erityispiirre, mikä tekee sen korvaamisen lyijyttömällä luodilla käytännössä mahdottomaksi. Reunasytytteisen kaliiperin 22 LR luodin perä on halkaisijaltaan muuta luotia kapeampi ja menee tältä osalta hylsyn sisälle, toisin kuin valtaosa luotia, joka on halkaisijaltaan hylsyn ulkohalkaisijan suuruinen (muissa kaliipereissa luodin halkaisija on sama hylsyn sisähalkaisijan suuruinen koko ohjaavalla pinnalla). Näin ollen 22 LR luodin pitää peräosaltaan laajeta symmetrisesti ja tarkasti piipun maksimihalkaisijaan piippuvaiheen aikana, jotta patruunan tarkkuus ei tuhoudu. Tähän ruutikaasujen paineen vaikutuksesta tapahtuvaan laajenemiseen pystyy vain pehmeä ja helposti sekä pysyvästi muotoutuva lyijy. Markkinoilla olevat muutamat lyijyttömät 22 LR patruunat ovat tarkkuudeltaan urheiluammuntaan, sen harjoitteluun sekä metsästykseen (pl. loukussa olevan eläimen lopettaminen) soveltumattomia.
3. Patruunapakkauksissa ei ole jo olemassa olevien pakollisten lakisääteisten (mm. CLP, C.I.P.) merkintöjen ja varoitusten lisäksi tilaa ko. merkinnöille (ks. kuva seuraavalla sivulla). Lisämerkinnät johtaisivat taitettavan (haitarimaisen) tekstilipareen liittämiseen pakkauksen pintaan ja lyijyä tärkeämpien varoitusten häviämiseen loputtoman tekstin sekaan. Kyseessä on räjähde, jonka primääririski on räjähdeluokitus 1.4S ja siihen liittyvät varotoimet, ei lyijyn pitkäaikaisvaikutukset. Komission esittämät varoitukset on asetuksessa jo vaadittu kaikkiin myyntipisteisiin ja -kanaviin. Lisäksi lyijyn haitalliset vaikutukset ovat olleet jo vuosia vahvasti esillä tiedotusvälineissä. Tämän lisävaroituksen vaikutus käyttöturvallisuuteen olisi em. syistä todennäköisesti negatiivinen.
4. Luotiloukkuun ammuttaessa lyijyä ei pääse ympäristöön, riistalihakontaminaatiota ei tule, eikä petoeläimillä tai haaskan syöjillä ole sekundäärisen lyijymyrkytyksen mahdollisuutta.
5. Vaikka Skandinaviassa jo vapaaehtoisesti ammutaan n. puolet sorkkaeläimistä lyijyttömillä patruunoilla, niin Keski-, Etelä- ja Itä-Euroopassa tämä suhde on huomattavasti alhaisempi ja käyttömäärä valtavasti suurempi. Valmistuskapasiteetti on vielä hyvin alhainen pienen markkinan vuoksi, joten teollisuus ei pysty vastaamaan koko Euroopan laajuiseen kysynnän kasvuun 18 kk siirtymäajan kuluessa. Seurauksena olisi patruunapula ja hintojen nousu. Lisäksi valvonta tällaisessa pulatilanteessa olisi kiusallista, kun vaihtoehtoja ei olisi saatavilla. Järkevää olisi harmonisoida metsästyksessä siirtymäaika sekä lyijyhauleilla että keskisytytteisillä lyijyluotipatruunoilla 5 vuoteen – samaan kuin lyijyhaulien käyttö ampumaradoilla ja lyijyluotien käyttö ampumaratojen ulkopuolella urheiluammunnassa. Nyt näille esitetään 3 eri siirtymäaikaa: 1½ v, 3 v ja 5 v.

Tampereella 11.6.2025 *Pekka Lintula*

Pekka Lintula
Teknologiajohtaja
Nammo Lapua Oy

Patruunapakkaus tällä hetkellä näyttää jo tältä, ennen komission vaatimia lisävaroitustekstejä 24 virallisella EU kielellä: ***“WARNING: this product contains lead which is very toxic to the environment and may damage fertility or the unborn child”***

.